

PEMB 23

Pla Estratègic Metropolità de Barcelona • octubre 2008

El "districte escolar", s'implanta una de les mesures estratègiques del Pla

Fa uns dies, la Conselleria d'Educació va anunciar que el Projecte de Llei d'educació de Catalunya preveu posar en marxa –amb caràcter de prova pilot– 10 zones educatives que engloben 74 municipis i 523 centres educatius.

Les característiques de les zones educatives són pràcticament idèntiques a les descrites per al **districte escolar**, projecte considerat com a bàsic dins el recull de mesures recomanades en l'informe *Propostes de millora de l'educació pública a secundària*, elaborat pel Pla Estratègic Metropolità de Barcelona i publicat el 2004.

L'any 2003 el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona va constituir un grup de treball per reflexionar sobre el tema de l'educació.

El grup –format per persones de diferents camps professionals– havia de diagnosticar, primer, els nombrosos problemes de l'educació pública catalana i, després, buscar-hi les solucions pertinents. L'objectiu final del procés de reflexió era donar idees per millorar els resultats escolars i proposar, per aconseguir-ho, els canvis necessaris en l'estructura organitzativa i funcional del sistema educatiu.

La comissió, que finalment va elaborar l'informe *Propostes de millora de l'educació pública a secundària*, va poder treballar sense cap tipus de pressió i abordar, amb prudència però també amb valentia, temes tradicionalment espinosos i conflictius dins la comunitat educativa. Per citar-ne només alguns, es van tractar qüestions avui tan candents com la potenciació de la direcció dels centres, la promoció professional dels docents, la descentralització del sistema, les estratègies d'educació en xarxa i, per tant, la conveniència d'implicar-hi activament les diverses instàncies socials que hi poden influir, les polítiques d'innovació i, finalment, la necessitat d'establir sistemes d'avaluació i rendició de comptes a tots nivells.

D'altra banda, semblava clar que l'acceptació del diagnòstic dels problemes i la possibilitat de posar en marxa les solucions corresponents depassava l'àmbit institucional; és a dir, no es podien fer només unilateralment per part de les administracions. Tanmateix, també era cert que moltes de les qüestions plantejades exigien canvis normatius d'àmbit estatal, l'elaboració de normes específiques per al sistema educatiu català i avenços tangibles en una implicació més forta de les administracions locals. Però, sobretot, la filosofia global del conjunt de propostes exigia un gran esforç de diàleg, de discussió, de negociació, en molts casos, per assolir un context general favorable que permetés abordar amb audàcia i decisió els canvis apuntats.

Un canvi real en l'educació no és només un canvi de la normativa vigent o de les disposicions administratives.

El Pacte nacional per a l'educació fou, sens dubte, un primer pas per arribar a un consens ampli en el si de la comunitat educativa. En el text acordat –signat davant el president Pasqual Maragall i la consellera Marta Cid– ja s'apuntaven algunes línies de futur que coincidien plenament amb algunes de les propostes de l'informe del Pla Estratègic. Ara bé, és al Projecte de Llei d'educació de Catalunya (LEC), en el qual s'estableixen una sèrie d'accions organitzatives

i d'orientació de les polítiques educatives, on es fa palès que les mesures de millora contingudes en el document del Pla Estratègic han estat una referència clara per a la conformació de l'ideari de la nova llei, en mans del Parlament de Catalunya en el moment de redactar aquest nota.

No hi ha dubte que un canvi real en l'educació no és només un canvi de la normativa vigent o de les disposicions administratives. Els canvis els han de concebre i dur a terme els agents que formen part de la comunitat educativa i, molt especialment, el professorat i la resta de professionals que contribueixen a la tasca educativa i instructiva de l'alumnat.

Va ser sobre la base d'aquest convenciment que la majoria de propostes contingudes a l'informe del Pla Estratègic no pretenien substituir l'acció didàctica i educativa dels centres i del seu professorat. El grup de treball era molt conscient del fracàs tant d'alguns aspectes de la LOGSE com de les polítiques de ministeris i conselleries dels anys noranta, en la mesura que aquestes institucions van voler determinar un treball que és propi dels professionals i van inundar el BOE i el DOGC de programes, de models didàctics i, el que és molt pitjor, de teories psicopedagògiques sobre l'aprenentatge; propostes que, sense posar en dubte la bona fe dels qui les proposaven, havien estat elaborades per persones no

implicades en la pràctica diària educativa. Eren gairebé sempre propostes de manual, sortides d'un cert xamanisme academicouniversitari i acceptades amb un servilisme acrític pels acòlits dels serveis centrals de les administracions. Encara avui trobem restes d'aquella època en les darreres normatives dels nous currículums de primària i secundària recentment publicats.

Les propostes elaborades pel Pla Estratègic Metropolità contemplen de manera prioritària les polítiques de compensació i la necessitat de donar una cohesió més gran al sistema.

Ben al contrari, les propostes del document del Pla Estratègic es basen en la plena confiança en el professorat, en la seva capacitat d'innovació i en el seu desig d'assolir el màxim èxit en la seva tasca professional. Dit d'una altra manera, es creu realment en l'educació i es considera el sistema educatiu com un organisme intel·ligent, al qual no li cal ser teledirigit des dels despatxos oficials. Per tant, bona part de les mesures que es proposen –moltes de les quals, ho repeteixo, les trobem recollides en el nou projecte de llei– van encaminades a donar el màxim protagonisme a la comunitat educativa i a dotar les unitats bàsiques del sistema, els centres docents, del grau d'autonomia necessari per abordar amb imaginació i responsabilitat els problemes diaris de l'educació, alguns d'ells molt nous a causa de la gran transformació cultural i social del nostre país.

Descarregar la responsabilitat en els centres docents, crear estructures zonals (el que en l'informe del Pla Estratègic s'anomenen «districtes escolars»), propiciar la participació dels agents socials, transferir les qüestions pedagò-

giques als agents que han d'aplicar la pedagogia (els professors i professionals a peu d'obra), proposar polítiques concretes que premii l'esforç i la innovació i exigir resultats, confiant que el procés per aconseguir-ho està en les millors mans, tot això configura un model molt diferent d'aquell al qual ens tenien acostumats les administracions intervencionistes i tecnòcrates i que ha donat uns resultats ben mediocres.

Haig de dir, també, que una millora de l'educació no és solament uns millors resultats escolars, és també que el sistema ajudi a aconseguir els objectius socials que defensen els governs més democràtics. Objectius que passen per garantir l'equitat, fomentar la cohesió social i intentar fer realitat la igualtat d'oportunitats de tot l'alumnat, independentment de quin sigui el seu origen social, ètnic o cultural. Els darrers temps, el sistema educatiu derivava de manera preocupant cap a la dualització i la insolidaritat, així sí, sota la disfressa d'un ideari que defensava una «integració» plena de paternalisme.

Les propostes elaborades pel Pla Estratègic contemplen de manera prioritària les polítiques de compensació i la necessitat de donar una cohesió més gran al sistema. I aquest és un altre aspecte –difícilment mesurable amb les tècniques d'avaluació tradicionals– que forma part del denominador comú de moltes de les propostes apuntades.

Retorno, ara, al principi d'aquesta presentació i recupero la data d'inici dels treballs de l'informe: l'any 2003. Durant el període que va des del 2003 fins ara, el Pla Estratègic ha fet presentacions de l'informe, ha assistit a nombrosos seminaris, en què ha defensat les característiques del nou model educatiu, s'ha entrevistat amb els responsables institucionals dels quals depenia la implementació de les mesures. En definitiva, al llarg dels darrers cinc anys ha mantingut viva la confiança en la bondat i utilitat de les seves propostes. I, en línia amb aquesta voluntat d'assolir millores, el Pla Estratègic ha estat molt atent a les noves iniciatives sorgides en l'àmbit del sistema educatiu per contrastar si l'orientació de les noves polítiques coincidia amb les seves tesis.

Sortosament, com ja he dit abans, el Pacte per a l'educació, en primer lloc, però sobretot el Projecte de Llei d'educació de Catalunya incorporen propostes de canvis substancials en el funcionament del sistema educatiu, propostes en la línia de les defensades pel Pla Estratègic.

El seguiment de les estratègies forma part de la mateixa estratègia... I això és el que amb serietat i rigor ha fet el Pla Estratègic. Que durí.

Joaquim Prats

President del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu i president de l'Agència per a la Qualitat Universitària a Catalunya.

Equitat i igualtat

són dos dels objectius de les zones educatives previstes al Projecte de Llei d'educació

Una de les qüestions que el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona considera realment "estratègica" és el tema de l'educació. Ja l'any 2003 la preocupació per l'elevat fracàs escolar va impulsar la constitució d'un grup de treball per reflexionar sobre la situació de l'educació al nostre país i per elaborar un seguit de possibles mesures de millora. La proposta de nova Llei d'educació de Catalunya sembla tenir força punts de coincidència amb la filosofia de les mesures del Pla.

Conseller, en quina situació està actualment aquest projecte? Creu que hi haurà prou consens per facilitar-ne l'aprovació sense canvis substancials?

El Projecte de Llei d'educació de Catalunya entrarà al Parlament en el període de sessions de la tardor, després que el Govern de la Generalitat l'aproves el passat 29 de juliol. És l'hora, doncs, de millorar, a través de les esmenes que presentin els diferents grups parlamentaris, el text presentat a la cambra. Des del Govern, naturalment, seguirem amb molta atenció tot aquest procés i donarem suport als grups en les consultes que ens facin o ens vulguin fer. Crec que estem en condicions d'assolir el que jo denomino «el quadripartit de l'educació», és a dir, que la Llei finalment veurà la llum amb l'aprovació dels grups parlamentaris que donen suport al Govern més el grup de Convergència i Unió.

En el cas de l'informe del Pla, de les deu mesures de millora considerades com a més importants, la primera a posar en funcionament era el «districte escolar», perquè es considerava que podia ser un banc de proves per contrastar el resultat de l'aplicació d'altres mesures. La proposta de creació de les «zones educatives» respon a criteris similars?

Les zones educatives previstes al Projecte de Llei d'educació responen a dos objectius molt clars que té aquest Govern per a l'educació del nostre país: equitat i qualitat. No podem partir d'una anàlisi homogènia del sistema, perquè el sistema ha de donar respostes a les diferents realitats socials, que no són mai iguals, a cada punt de casa nostra. És per això que les zones educatives persegueixen una escolarització equitativa amb la fixació d'un percentatge d'immigració màxim a cada centre d'acord amb la presència real i efectiva d'aquesta immigració. Però ens equivocariem si més enllà de l'escolarització equitativa no plantegéssim res més, perquè no ens garanteix l'èxit escolar. Per això, cada zona educativa haurà de fixar quins són els objectius a aconseguir. I el Govern, naturalment, haurà d'aportar els recursos, no només quantitatius, sinó també qualitatius, per assolir aquests objectius.

La proposta de zones educatives aporta una major capacitat als centres educatius per gestionar els seus recursos i per programar i ordenar l'oferta educativa d'acord amb les necessitats del seu territori. Quines altres millores significatives ens pot aportar aquesta aposta?

La fixació dels objectius que comentava són la base filosòfica de la zona. Això permetrà no només ordenar l'oferta educativa amb el seu territori, sinó també un plus d'innovació pedagògica que podrà compartir-se entre els centres. És a dir, allò que un centre fa com a mètode per atendre una determinada complexitat o assolir

un determinat objectiu no s'ha de quedar entre les parets de l'edifici. El que ha de fer és compartir-ho, estendre-ho i millorar-ho. Per tant, innovació pedagògica compartida per a la millora de resultats.

Una altra qüestió importantíssima és la cohesió social i la participació real de la comunitat educativa. Els centres es coneixeran entre ells, però l'entorn ha de conèixer i amplificar la tasca i la feina dels centres. Per això, és molt útil la potenciació dels plans educatius d'entorn que aconseguen una participació de la comunitat educativa i de la xarxa social que integra la zona.

En diversos debats apareix de manera recurrent la necessitat d'una millor valoració, formació i reconeixement del professorat, com un dels actius més importants d'un projecte educatiu. En quina mesura incideix la nova llei en aquest aspecte?

Aquesta és una de les qüestions que no em cansaré d'explicar i reiterar. El Projecte de Llei d'Educació de Catalunya és un projecte per reconèixer la tasca del professorat. Diem que volem deixar treballar els mestres i professors d'aquest país, donant-los suport des de l'administració amb els recursos que calgui i fent-los confiança; entenent que no és l'administració qui ha de dir als professionals, que en saben, com han de fer les coses. Per això, aquesta és una llei per al reconeixement dels docents, una llei que els deixarà fer la seva feina.

Una qüestió clau per al desenvolupament social i econòmic del país és la millora del nivell de coneixement de l'anglès. També ens consta que aquest és un objectiu prioritari per a la seva conselleria. Quines són les noves polítiques en aquest àmbit i quan creu que es començaran a veure els primers resultats?

L'any 2007 vam presentar el Programa per a l'impuls de les llengües estrangeres, que naturalment té l'anglès com a eix principal, però no únic. Perquè hi ha moltes zones del nostre país que també tenen una especial relació amb el francès i cal impulsar aquesta prioritat, també, en el marc de les decisions que pren cada centre i d'acord amb el seu territori. Val a dir, però, que per primera vegada els decrets del Govern que regulen els ensenyaments de les etapes obligatòries contemplen el trilingüisme com a objectiu. El de primària, que avança l'ensenyament per a tothom als sis anys; el de secundària, i hem volgut afegir una peça més: el del segon cicle d'educació infantil, entre els tres i els sis anys, estableix que els nois i noies han de començar a tenir un cert contacte amb la tercera llengua.

Sigui com sigui, prop de vuit-cents centres estan aplicant el pla d'impuls, la qual cosa significa avançar l'ensenyament de la tercera llengua als quatre anys i l'ús d'aquesta tercera llengua per ensenyar matèries no lingüístiques, com poden ser les matemàtiques, les ciències o les socials.

L'ús de la tercera llengua és, en sí mateix, una de les noves maneres d'aprendre anglès, francès, dins del sistema educatiu, i està avalat per tots els especialistes. Aquest, doncs, és un dels eixos del pla d'impuls de les terceres llengües. Però el secret d'aquest pla és la formació fins al 2010 perquè el sistema tingui quinze mil professors capacitats per fer classes d'anglès, cinc mil dels quals en anglès. L'objectiu, massa llarg segur, però raonable en els terminis, és que el 2015 tots els alumnes acabin l'ensenyament obligatori, als setze anys, sabent anglès per parlar-lo i al final de l'etapa postobligatòria amb un nivell que els permeti treballar en aquesta tercera llengua. Ara bé, també ho hem de dir ben alt: l'interès que els alumnes sàpiguen anglès és un interès de tots; del país. Per això cal també la implicació de tots els agents socials i els mitjans de comunicació per assolir l'objectiu.

Finalment, com creu que afectarà l'actual situació de crisi dos temes d'especial importància en el sistema educatiu com són el nombre d'immigrants a acollir i el necessari increment de recursos per aplicar les noves polítiques educatives?

Pel que fa al nombre d'immigrants, el fet que hi hagi crisi i que es verbalitzi públicament crec –i així ho demostra l'experiència– que alentirà l'arribada de nous ciutadans i que, per tant, no tindrem un creixement tan important com el dels últims anys, en els quals el sistema educatiu ha passat d'integrar i ensenyar un 0,50 per cent d'immigració a un 13,5 per cent el curs 2008-2009.

Pel que fa als recursos, només li he de dir una cosa: entre el 2003 i el 2008 els pressupostos per a l'educació s'han incrementat un 70 per cent, i han arribat als 4.881 milions d'euros. Només per posar-li un exemple més clar: en obres, aquest Govern ha invertit en cada exercici el doble de la xifra màxima que van arribar a invertir els governs de Convergència i Unió. Dit això, l'educació és una prioritat. El ritme d'inversions continuarà pujant en la mesura de les possibilitats del conjunt dels comptes del Govern. Ara bé, també hem de guanyar una altra partida: la de l'eficiència, la d'aprofitar millor els recursos dels quals disposem.

Ernest Maragall

Conseller d'Educació. Generalitat de Catalunya.

CCOO

i la Llei d'educació de Catalunya

CCOO defensa un servei educatiu que contribueixi a la cohesió social, l'equitat i la igualtat d'oportunitats de tota la ciutadania, que compensi les desigualtats socials, econòmiques i culturals. Cal que l'escola sigui pública, gratuïta, universal, laica, inclusiva i de qualitat.

A Catalunya, el 40 per cent de places escolars són privades concertades i comporten algun tipus de pagament a les famílies. Això provoca diferències i discriminacions en l'alumnat a causa de la seva situació social i econòmica.

Hi ha una concentració desmesurada d'alumnat desfavorit socialment i amb necessitats educatives específiques en alguns centres públics que es pot agreujar com a conseqüència de la crisi econòmica actual.

Necessitem una Llei d'educació que reculli els objectius del Pacte nacional per a l'educació, serveixi per posar fi a un sistema educatiu dualitzat, i garanteixi l'equitat, la igualtat d'oportunitats, la

gratuïtat i els mateixos drets i deures als centres públics i privats concertats.

L'actual text del projecte de Llei no garanteix aquests objectius: el servei públic educatiu del Pacte passa a ser sistema educatiu de Catalunya i canvia el concepte de dret de ciutadania pel de prestació de serveis. La planificació en el marc de les zones educatives no impedeix que els centres educatius puguin seleccionar l'alumnat. Els contractes programa als centres concertats no asseguren suficientment la gratuïtat.

CCOO continuarem treballant, com ho hem fet fins ara, perquè la futura Llei d'educació de Catalunya garanteixi el dret a l'educació de la ciutadania i assegurui que la millora de la qualitat del sistema educatiu no sigui a canvi de la selecció de l'alumnat.

Dolors Llobet

Secretària d'Acció Socioeconòmica
CCOO de Catalunya

La Llei d'educació

s'ha d'orientar cap a l'equitat i l'èxit escolar

La valoració que des de la UGT de Catalunya podem fer de l'Avantprojecte de Llei d'educació parteix d'una doble reflexió. D'una banda, ens trobem davant la primera llei pròpia que regularà quelcom tan important com és el nostre sistema educatiu. Això implica l'expectativa de disposar d'una bona llei, estable, que gaudeixi d'un ampli consens polític i social.

I, per una altra, tenim ben detectades quines són les mancances del sistema –la insuficient dotació de recursos al llarg d'anys, una doble xarxa desigual en drets i deures, la massificació en determinades etapes i centres, el fracàs escolar i l'abandonament prematur, la creixent demanda social que se li fa a l'escola, entre d'altres–, diagnòstic que ha de permetre afinar molt bé en els continguts de la futura llei.

Malgrat tot això, l'avantprojecte no compta amb una adhesió majoritària de la comunitat educativa, conseqüència segurament d'un procés de debat curt, d'absència de negociació real

i d'incompliment de bona part dels continguts del Pacte nacional per a l'educació, signat l'any 2006.

L'Avantprojecte de Llei d'educació de Catalunya és un text de grans intencions, però que passa de puntetes sobre aspectes clau com, per exemple, assegurar un autèntic servei públic educatiu o assolir la gratuïtat dels ensenyaments.

No es contempla amb valentia l'etapa de zero a tres anys, o la formació professional, uns estudis del tot estratègics per a la qualificació de la població catalana. En canvi, sorprèn el detall amb què es regulen les condicions de treball del professorat dels centres públics.

Per la UGT de Catalunya aquesta ha de ser una llei que afronti els dèficits del sistema i s'orienti cap a l'equitat i l'èxit escolar.

Eva Granados

Secretària de Política Institucional
Unió General de Treballadors

L'opinió dels mitjants de comunicació

Educació: la gran prioritat

De sempre, el Cercle d'Economia ha manifestat una especial sensibilitat i compromís amb la millora del sistema educatiu, convençuts que de l'educació depenen la qualitat de vida dels ciutadans, la competitivitat de l'economia i la cohesió social. Un compromís que, recentment, s'ha expressat en dues actuacions concretes. D'una banda, amb el cicle de conferències i l'Opinió Educació: la gran prioritat, en la qual donem a conèixer els nostres criteris i aportem diverses propostes per a la millora educativa. D'altra banda, amb el Premi Ensenyament Fundació Cercle d'Economia.

Amb aquest premi, del qual ara iniciem la segona edició, pretenem reconèixer iniciatives de

centres educatius, o de professors, que contribueixen a la generació de talent i a la millora d'aspectes clau en la formació dels estudiants.

L'excel·lent resultat de la primera edició ens assenyalava clarament com, malgrat les dificultats, són moltes les innovacions que es produeixen en el nostre sistema, mostra del compromís de mestres i centres, i, a la vegada, ens anima a comprometre'ns i a consolidar aquesta iniciativa. Una iniciativa que s'ha de convertir en una de les més destacades del Cercle d'Economia al llarg de la seva història.

Jordi Alberich
 Director general del Cercle d'Economia

Últimes publicacions del PEMB

Col·lecció d'Estratègia, núm. 9

Canvis i actuacions realitzades en l'educació catalana en el període 2003-2007

Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP) de la Universitat Autònoma de Barcelona. Director: Joan Subirats

Aquest informe, actualment en procés d'edició, forma part de les activitats que el Pla Estratègic Metropolità ha realitzat en el decurs dels darrers anys com a seguiment de la implementació de les mesures proposades en l'informe *Propostes de millora de l'educació pública a secundària*.

Entre la publicació de l'esmentat informe, el primer trimestre del 2004, i l'actual proposta de la nova Llei d'educació de Catalunya s'han anat succeint diverses iniciatives i actuacions, que finalment han conduït a l'elaboració de la proposta de la nova llei. Per exemple, el Pacte per a la competitivitat, en què els temes relacionats amb l'educació tenen un pes molt important, o els diferents instruments que la mateixa Conselleria d'Educació ha anat posant en funcionament per millorar el sistema educatiu.

Valia la pena, per tant, a mesura que aquestes iniciatives anaven prenent cos, tenir clar fins a quin punt els postulats de cadascuna d'elles eren o no coincidents amb les propostes incloses dins l'informe del Pla Estratègic. I va ser amb aquesta voluntat que es va encarregar a l'equip que dirigeix el Dr. Joan Subirats la realització d'un treball comparatiu per al període 2003-2007.

L'estudi analitza quina ha estat l'evolució, durant el període esmentat, de cadascuna de les propostes de millora de l'informe del Pla, amb la indicació de si han estat considerades o no en les diferents noves iniciatives i també, de manera més general, si la filosofia –o la implantació, segons el cas– d'aquestes noves iniciatives dins el món de l'educació seguia, totalment o en part, les orientacions defensades pel Pla. El treball va finalitzar el desembre de 2007, un cop apareguda la Proposta de bases per a una nova llei catalana d'educació.

L'Associació del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona és una associació privada sense ànim de lucre. El Consell General de l'Associació el constitueixen més de tres-cents membres, entre els quals hi ha entitats privades, institucions públiques i administracions.

Jordi Hereu

Alcalde de Barcelona i president del Consell General

Jordi William Carnes

Terçer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona i president de la Comissió Delegada

Francesc Santacana

Coordinador general

D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, us informem que les vostres dades han estat incorporades en un fitxer automatitzat que ha estat prèviament comunicat a l'Agència de Protecció de Dades i que té com a titular el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona.

L'ús de les vostres dades personals tindrà caràcter confidencial i es faran servir exclusivament per a activitats relacionades amb la promoció de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Puntualment es podran cedir aquestes dades a entitats col·laboradores per al mateix ús.

En el supòsit de voler exercir els vostres drets d'oposició, rectificació i cancel·lació, poseu-vos en contacte amb nosaltres a la seu social del carrer Ausiàs Marc 7, 1r.

**Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona**

Ausiàs Marc, 7, 1r
08010 Barcelona
T. 933 187 051
F. 933 174 835
plaestrategic@bcn2000.es
www.bcn2000.es

Entitat patrocinadora:

Ajuntament de Barcelona

Departament d'Economia i Finances
de la Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Badalona

Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Cornellà de Llobregat

Ajuntament del Prat de Llobregat

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Ajuntament de Montcada i Reixac

Ajuntament de Santa Coloma
de Gramenet

Ajuntament de Pallesgà

Ajuntament del Papiol

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Consell Comarcal del Barcelonès

Entitat Metropolitana del Medi Ambient

Entitat Metropolitana del Transport

Aena

Autoritat Portuària de Barcelona

Cambra Oficial de Comerç, Indústria
i Navegació de Barcelona

Cercle d'Economia

Comissió Obrera Nacional
de Catalunya

Consorci de la Zona Franca
de Barcelona

Diputació de Barcelona

Fira de Barcelona

Foment del Treball Nacional

Mancomunitat de Municipis de l'Àrea
Metropolitana de Barcelona

Unió General de Treballadors
de Catalunya

Universitat de Barcelona

Amb el suport de: **IBERIA**